

אלה הם היהודים שעבדו בחלמנו בין קולו לדבי (Dabie) במחנה המוות:

1. הרשקוביץ יוסף מקוטנו (Kutno)
2. פלוצקר מוישה מקוטנו
3. פלוצקר פייבל מקוטנו
4. שלמוביץ שעיה מגרבוב (Grabów) ליד לודז'
5. רדקייביץ נח-וולף מלודז'
6. חרץ חצקל מלצ'יצה (Leczyca)
7. ואכטל שמחה מלצ'יצה
8. ואכטל ישראל-חיים מלצ'יצה
9. יאססז'בסקי בניק מלצ'יצה
10. נוסבוים אהרון מסניקי (Sanniki)
11. שטראסבורג עוזר מלוטומירסק (Lutomiersk)
12. שטאייר גצל מטורק

אלה היהודים האחרונים שעבדו בשביל הגסטפו בחלמ[נו] הנמצאת בין דבי לקולו. אלה הימים האחרונים של חיינו ולכן אנו נותנים אות אולי יש עדיין קרובים או מכרים של אנשים אלה. כך שתדעו שכל היהודים שגורשו מליצמנשטט [לודז'] נהרגו באופן אכזרי מאוד, הם עונו ונשרפו שלום, אם תינצלו – אתם חייבים לנקום.

2 באפריל 1943

פתק זה [נכתב] על-ידי אנשים שנותרו להם 11 שעות לחיות. מי שיקרא פתק זו יתקשה להאמין, אך זו אמת ואם לאו, אמת היא כי במקום זה נמצאים אחיכם ואחיותיכם שנשפו באותה צורת מוות עצמה. המקום נקרא קולו, במרחק 12

קילומטרים מעירנו זו נמצא בית מטבחיים לבני אדם ואנחנו עברנו בו כבעלי מלאכה. היו בינינו חייטים, עושי נעליים וסנדלרים, היינו 17 בעלי מלאכה ואלה שמותיהם:

1. פינקוס גרין מוולוצלבק (Wloclawek)

2. יונס לב מבז'אני (Brzezany)

3. שמע איקא מבז'אני

4. צמח שומיראי מוולוצלבק

5. יסיפ מאייר מקליש

6. ואכטל שמחה מלצ'יצה

7. ואכטל שרוליק מלצ'יצה

8. בניק יאסטז'בסקי מלצ'יצה

9. נוסבאוס אהרון מ[סניקי]

10. עוזר שטרסבורג מלוטומירסק

11. מוסיק פלוצקר מקוטנו

12. פלק פלוצקר מקוטנו

13. יוסף הרשקוביץ מקוטנו

14. חצקל זרח מלצ'יצה

15. וולף יודקייביץ' מלודו'

16. שעיה שלומוביץ מקליש

17. גצל מטורק

אלה אפוא שמות האנשים שאני מביא כאן.

אלה רק מעט אנשים מתוך מאות האלפים שמתו כאן.

שתי צוואות אלו נכתבו בידי אסירים יהודים במחנה המוות חלמנו, ונמצאו שם אחרי המלחמה. הן הועברו למוסד יד ושם על-ידי "הוועדה הפולנית הכללית לחקירות פשעי נאצים בפולין".